

محیط اقتصادی کسب و کار: ارائه مقاله

مفاهیم تخصیص منابع در یک جامعه مدرن را تشریح کنید. نظام‌های مختلف اقتصادی را توضیح دهید و آنها را با موقعیت‌ها یا شرایط عملی مرتبط سازید. بحث مزایا و معایب مربوط به نظام‌های اقتصادی مختلف قبلاً ذکر شده را به حساب آورید. گنجاندن و یا شامل شدن مثال‌های عملی را به یاد داشته باشید.

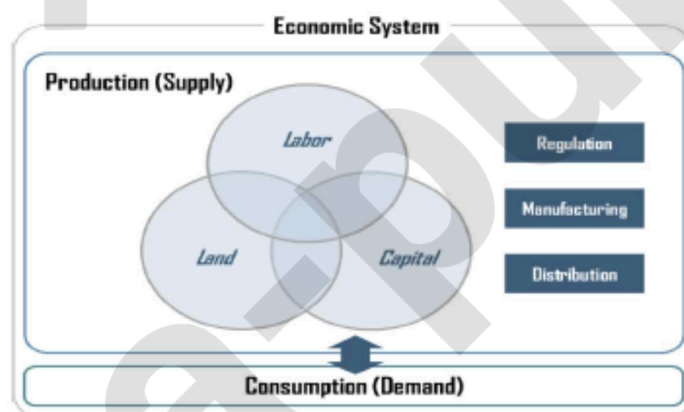
همانطور که توسط اقتصاددانان تعریف شده است «اقتصاد یا نظام اقتصادی یک کشور عبارت از مسیر جامعه از تعدیل تولید و مصرف کالا و خدمات است».

یا

«یک مسیر سازمان یافته‌ای که در آن یک ایالت یا ملت منابع خودش را اختصاص می‌دهد و کالا و خدمات را در جامعه ملی تخصیص می‌دهد» (Businessdictionary, n.d).

بطور اساسی برای یک نظام اقتصادی سه پرسش مهم وجود دارد.

چه چیزی تولید می‌شود؟ چگونه تولید می‌شود؟ برای چه کسی تولید می‌شود؟

اهداف مختلف نظام اقتصادی به ارزش‌های جامعه همچون آزادی اقتصادی، رشد اقتصادی، امنیت اقتصادی و ثبات اقتصادی بستگی دارد.

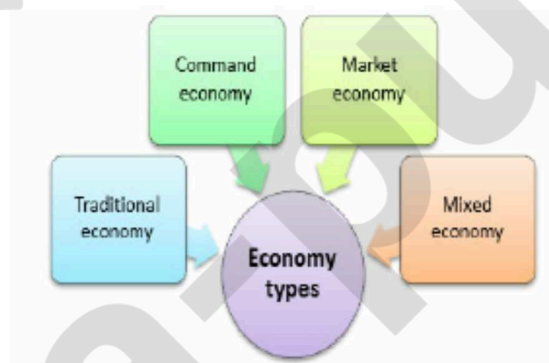
اختصاص منابع را می‌توان بعنوان تخصیص یا توزیع دارایی‌های تولیدی در بین مصارف مختلف تعریف نمود (Britannica, n.d). این امر بسیار مهم است که منابع را بعنوان منابع جامعه‌ای تخصیص داد که محدود است و

نیازهای انسانی در آن نامحدود است. اقتصادیات عبارت از مطالعه چگونگی انتخاب‌ها و گزینه‌های مختلفی است که به منظور دستیابی به هدف مورد نظر ارزیابی می‌شود. منابع با توجه به بالاترین مصارف ارزشمند آن تخصیص می‌یابد. ابزارهایی که در تخصیص منابع کمک می‌کنند عبارتند از: عرضه، تقاضا، هزینه، ترجیح یا اولویت و غیره که توسط فرد استفاده می‌شود تا نیازهای آنها را برآورده سازد.

افراد گزینه‌ها را باید با توجه به محدودیت‌های خاص انتخاب کنند. پس چالشی است درباره این که چگونه منابع محدود شده خودمان را اولویت‌بندی می‌کنیم و اختصاص می‌دهیم که در واقع این منابع یکی از مهمترین چالش‌های اقتصادی در مواجهه به ملل است.

بطور کلی اقتصاددانان جوامع را به چهار نوع مختلف تقسیم می‌کنند.

- اقتصاد سنتی
- اقتصادی بازار
- اقتصاد دستوری (اقتصاد برنامه‌ریزی شده)
- اقتصاد مختلط (اقتصاد ترکیبی)

اقتصاد سنتی

اقتصادی مبتنی بر کشاورزی، ماهیگیری یا شکار است. این اقتصاد پیرو سنن قبلی است. همچنین این ممکن است بجای پول نیز مورد استفاده قرار گیرد. به دلیل وجود این ویژگی‌ها، اقتصادی سنتی به نوعی در فقر زندگی می‌کند و در بازارهای نوظهور جایی ندارد. این اقتصادها را می‌توان در آفریقا، آسیا، خاورمیانه و آمریکای لاتین یافت. هم چنان

که اقتصاد سنتی یک خانواده یا قبیله را اداره می‌کند، پس آن‌ها از سنت‌های بزرگان خودشان پیروی می‌کنند. عناصر سرمایه‌داری، سوسیالیسم و کمونیسم را می‌توان در راه‌اندازی اقتصاد سنتی مشاهده نمود (news, n.d.).

مزایا

همانطوری که اقتصاد سنتی پیرو سنن و آداب و رسوم است پس تخصیص منابع به خوبی شناخته شده است. نقش‌های فردی در تولید آشکار است و همچنین برای طبیعت میزان تخریب بسیار کمتری دارد. می‌توان استدلال نمود که بسیار پایدار است.

معایب

اقتصاد سنتی بسیار آسیب‌پذیر به طبیعت است. همچنین رشد جمعیت را محدود می‌کند. علاوه بر این برای بازار و اقتصاد دستوری که منابع برتری دارند پرمخاطره و ریسک‌دار است. برای مثال رشد و توسعه نفت روسیه در سبیری به جریان‌ات دامن زده است که در نهایت موجب کاهش و افول ماهی‌گیری سنتی شده است.

مثال‌ها

برخی از اقتصادهای سنتی در بعضی از کشورهای آفریقایی و آسیایی وجود دارد که بر کشاورزی بعنوان حرفه اصلی در جهان امروز متکی هستند. کشورهای آفریقایی – مالاوی و ساحل عاج و برخی از کشورهای آسیایی مانند بنگلادش و میانمار، پاپوا گینه نو از جمله این موارد هستند (Loudoun, n.d.).

اقتصاد دستوری

بعنوان اقتصادی برنامه‌ریزی شده نیز شناخته می‌شود. دولت در این اقتصاد قدرت مدیریت مالی کشور را دارد. تصمیم‌گیریهایی مالی مانند قیمت کالاها و خدمات، نرخ دستمزد کار و همچنین فرمان کامل بر روی منابع را در اختیار دارد. اقتصاد دستوری شامل نهادهای دولتی و همچنین اشخاص خصوصی است که تحت کنترل دولت هستند (study.com, n.d.). در اقتصاد دستوری سه سوال اساسی وجود دارد که عبارت است از چه چیزی تولید می‌شود؟ چگونه تولید می‌شود؟ و برای چه کسی تولید می‌شود؟ که توسط تنظیمات دولتی مشخص می‌شود.

مزایا

اقتصادهای دستوری امنیت اقتصادی را برای کشور فراهم میکنند و همچنین توانایی تغییر و با شرایط و وضعیتهای در حال تغییر را نیز دارند. این اقتصاد دارای توانایی تغییر منابع از صنعتی به صنعت دیگر در صورت لزوم است. دولت قادر به ایجاد عرضه سالم منابع توسط مقررات هوشمند است. در این اقتصاد دولت میزان تولید را برای برآورده کردن تقاضا تنظیم می‌نماید. تولید مطابق با مناطق خاص افزایش یا کاهش می‌یابد. این به آسانی به حوادث و فوایج شدید و اضطراری پاسخ می‌دهد. همچنین این اقتصاد دولت را از نیازها و خواسته‌های مردم آگاه می‌سازد که با توجه به آن قیمت‌ها جزئی نگه داشته می‌شود (occupytheory.org, 2014).

معایب

اقتصاد دستوری آزادی اقتصادی را محدود می‌سازد و برای کار سخت و دشوار انگیزه بسیار کمتری را فراهم می‌آورد. این نوع از اقتصاد بازده و راندمان بسیار پائینی دارد و در عمل خوب کار نمی‌کند. معایب عمده این اقتصاد فقدان هماهنگی بین برنامه‌ریزی و اجرای تصمیمات اقتصادی مربوط به سرمایه‌گذاری، تجارت و تولید است. سایر معایب انگیزه‌های نامناسب است (occupytheory.org, 2014).

مثال‌ها

کشورهایی مانند کوبا، کره شمالی و اتحاد جماهیر شوروی نمونه مثال‌هایی از اقتصاد دستوری است. در کوبا مسکن آزاد است، اما کسی خانه‌های متعلق به خودش را ندارد و حقوق یا دستمزد توسط دولت کنترل می‌شود در عین حالی که نرخ حقوق پائین است و همچنین دولت روی قیمت‌گذاری نظارت دارد (study.com, n.d.).

اقتصاد بازار

چندین ویژگی دارد بعنوان مثال در این اقتصاد مردم آن چیزی را که تمایل دارند بخرند می‌خرند بنابراین پول در این میان ضرورت دارد و آنها با به دست آوردن پول مجبور به فروش هر چیزی می‌شوند. هدف اصلی حداکثرسازی سود به جای رفع نیازهای اجتماعی است. جیره‌بندی کالاهای کمیاب از طریق پول صورت می‌پذیرد (Ollman, oct 1999). در اقتصاد بازار تصمیمات مربوط به سرمایه‌گذاری، تولید و توزیع مبتنی بر عرضه و تقاضای معین بازار است. نقش

دولت برای تصویب قوانین محافظت از صاحبان کسبوکار و مصرف کنندگان است. همچنین خدمات خاصی همچون پلیس را نیز ارائه می‌کند.

مزایا

رقابت بین شرکت‌ها منجر به تولید موثر بدون اتلاف در منابع می‌شود. تنها آن کالاهایی تولید می‌شود که تقاضا می‌شود و سایر کالاها مدنظر نیست. مصرف کنندگان طیف وسیعی دارند. پاداش سود برای تولید کنندگان است. این نوع اقتصاد در مقایسه با اقتصادهای دستوری و سنتی بسیار موثر است چرا که آزادی اقتصادی بسیار بیشتری را به فرد می‌دهد (WillGema, 2014).

معایب

نظر به این که در این نوع اقتصاد هدف اصلی سود است، شرکت‌ها ممکن است سعی در سوءاستفاده از منابعی مانند آلودگی محیط یا بهره برداری از کارگران داشته باشند. شرکت‌ها کالاهایی را تولید نمی‌کنند که در آن جوامع روستایی از خدماتی مانند حمل‌ونقل و پست رنج می‌برند (survey, n.d.). سایر معایب این اقتصاد تخصیص نادرست منابعی است موجب ایجاد نابرابری در درآمد می‌شود، موجبات نقایص بازار را فراهم می‌آورد و منجر به ترغیب استفاده از مواد مضر می‌شود. این هیچ امنیت اقتصادی ندارد و همچنین حفاظت از منابع نیز چالش بزرگی است (ssag.sk, n.d.).

مثال‌ها

امروزه اکثر کشورها ترکیبی از اقتصاد بازار و اقتصاد دستوری را دارند. هیچ کشوری وجود ندارد که در آن اقتصاد بازار حکمفرما باشد. با توجه به یک مطالعه صورت گرفته در سال 2007، کشورهای ایالات متحده آمریکا، استرالیا، هنگ کنگ، و سنگاپور از نقطه نظر اقتصادی آزاد هستند. در ایالات متحده شرکت‌ها مجاز هستند تا قیمت‌ها را تعیین کنند در حالی که کارگران در مورد حق و حقوق مذاکره می‌کنند اما پارامترها توسط دولت ایجاد می‌شود. هنگ کنگ از منظر اقتصادی کشوری است که دارای 89.3 درصد اقتصاد آزاد است که دارای نرخ بسیار پائین از مالیات و مقررات حداقلی برای کسبوکار است. این بالاترین مقدار در دنیا است. جایی که در آن سنگاپور و استرالیا به ترتیب 85.7 درصد و 82.7 درصد اقتصاد آزاد دارند.

اقتصاد مختلط

اقتصادی است که در آن دولت و مردم هر دو نقش مهمی را در تصمیم‌گیری در مورد خرید و چگونگی تولید ایفا می‌کنند. نقش دولت متفاوت از کشور به کشور است. در برخی از فعالیت‌های آن قوانین و مقررات و در برخی به داماندازی دولت رفاه مانند مراقبت‌های بهداشت عمومی و غیره اجرا می‌شود. این نه نظام سرمایه‌داری خالص و نه سوسیالیسم ناب است بلکه ترکیبی از هر دو می‌باشد. در این اقتصاد هر دو شرکت عمومی و خصوصی در اقتصاد کشور فعالیت می‌کنند. در کل صنایع پایه و سنگین همچون کالاهای مهندسی، تولید تجهیزات دفاعی و انرژی اتمی در بخش عمومی قرار می‌گیرند در حالی که کشاورزی و دیگر صنایع در مقیاس کوچک در بخش خصوصی واقع هستند ((agridr.in, n.d.)).

مزایا

این نوع از اقتصاد به افزایش تولید ملی کمک می‌کند تا مشکلات ایجاد شده توسط شرکت‌های آزاد را کنترل نماید. همچنین این آزادی مالکیت سازمانی، اشتراک سود و رفاه اجتماعی را نیز فراهم می‌آورد. تمامی منابع بطور موثری مورد استفاده قرار می‌گیرند. پیشرفت‌های حاصله از برنامه‌ریزی اقتصادی و اقتصاد کمتر در برابر مساعی نیز بخشی از اقتصاد مختلط است که منجر به توسعه اقتصادی در کشور می‌گردد.

معایب

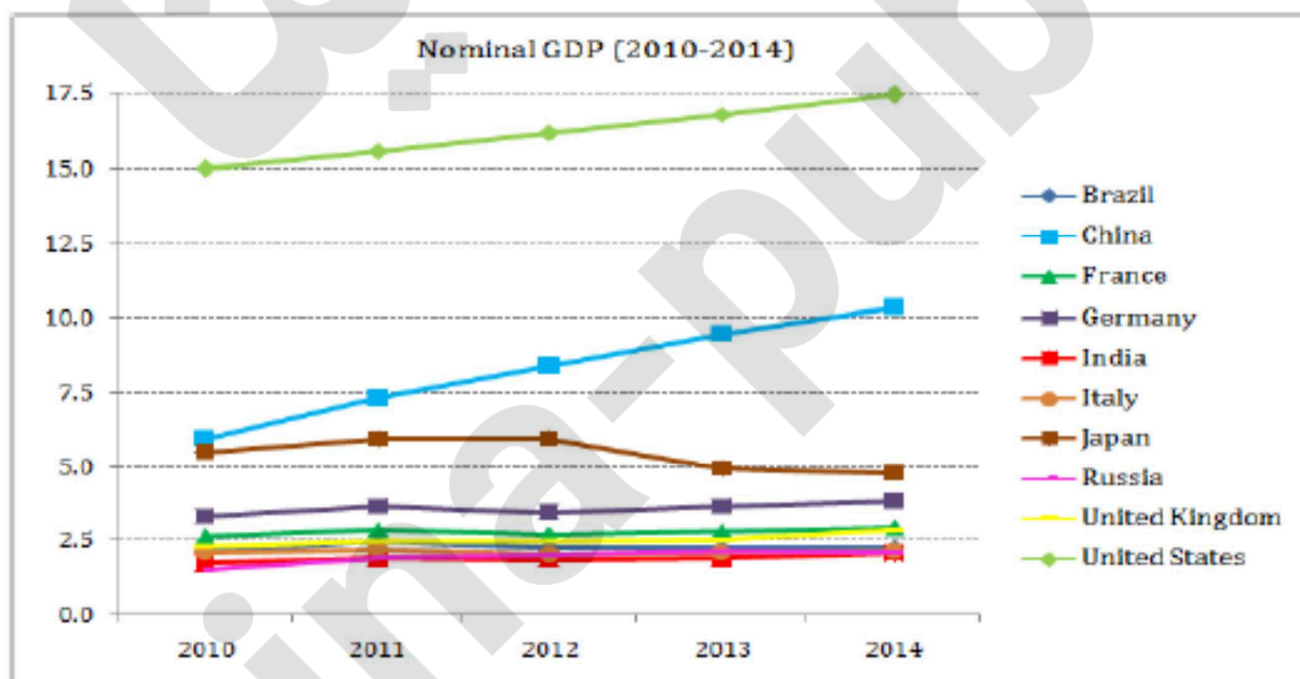
برخی از اقتصاددانان می‌گویند که اقتصاد مختلط بسیار ناپایدار و بیثبات است. فقدان کارآیی در این اقتصاد مشهود است، چون کارکنان دولت مسئولیت‌های خودشان را انجام نمی‌دهند و بطور خاصی راندمان و بهره‌وری کاهش می‌یابد چرا که دولت با محدودیت‌های فراوانی مواجه می‌شود. روند تصمیم‌گیری بخصوص در مورد بخش عمومی به تعویق می‌افتد. می‌توان گفت که در این نظام همیشه فساد و بازاریابی سیاه وجود دارد.

مثال‌ها

بهترین مثال درباره اقتصاد مختلط یا ترکیبی کشور هند است و مثال‌های دیگری نیز در مورد اقتصاد مختلط وجود دارد که به ازای هر سهم هزینه‌های دولت بعنوان درصدی از GDP است که این درصدها در کشورهایی همچون

ایسلند 57 درصد، سوئد 52 درصد، فرانسه 52.8 درصد، انگلستان 38.9 درصد، روسیه 34.1 درصد، چین 20 درصد و همچنین هنگ کنگ 18 درصد از GDP می‌باشد که این نمونه مثال‌ها دارای بالاترین مقادیر می‌باشند. آلمان بیسمارک مثال خوبی از تلاش اولیه در ایجاد اقتصاد مختلط است.

اکنون ایده اقتصادیات و نحوه عملکرد آنها را داریم. اگر نگاهی به اقتصاد امروز کشورهای مختلف بیاندازیم، متوجه می‌شویم که در حال حاضر توزیع نابرابر درآمد در سطح جهان دیده می‌شود. ده اقتصاد بزرگ دنیا سهم و مشارکت 65 درصدی در اقتصاد دنیا را دارند و 15 کشور برتر اقتصادی 75 درصد از اقتصاد دنیا را شکل می‌دهند. اگر معیار نرخ کنونی GDP را بر حسب دلار و GDP مبتنی بر (شاخص برابری قدرت خرید) PPP را در نظر بگیریم متوجه می‌شویم که تفاوت جزئی در فهرست کشورها وجود دارد. ایالات متحده آمریکا از منظر فن‌آوری پیشرفته، منابع فراوان و زیرساخت بزرگترین اقتصاد دنیا را دارد. ایالات متحده در حدود 22.44 درصد از تولید ناخالص جهانی را تامین می‌کند اما زمانی که GDP یا PPP را مبنا قرار می‌دهیم کشور چین با مقدار 17.63 تریلیون در برابر 17.41 تریلیون آمریکا برتری دارد.

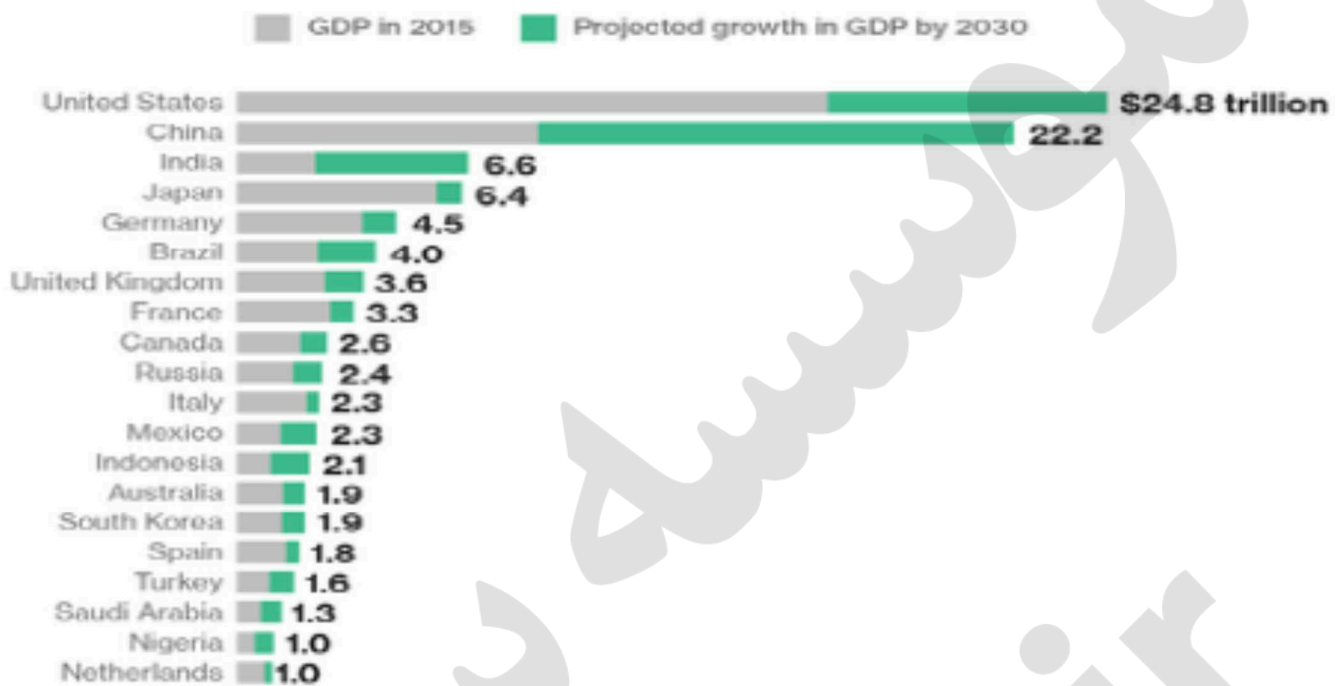
نیوزیلند بعنوان بالاترین کشور در ارائه سطح آزادی در سرتاسر جهان به شمار می‌رود. سایر کشورها عبارتند از: هلند در رتبه دوم، هنگ کنگ، استرالیا، کانادا، و ایرلند در رتبه چهارم هستند در حالی که ایالات متحده و دانمارک در جایگاه هفتم قرار دارند. از سوی دیگر، سریلانکا، پاکستان، سوریه و زیمبابوه کشورهایی با نازلترین رتبه‌ها هستند. همچنان که فرم یا قالب اقتصادی ارائه شده در گزارش رقابت‌های جهانی بین سال‌های 2015-2016 نشان می‌دهد که ده اقتصادی اروپائی برتر از منظر اقتصاد رقابتی در رتبه‌بندی جهانی نیز ارزشمندترین جایگاه را به خود اختصاص داده‌اند. این حاکی از این موضوع است که کشور سوئیس در جایگاه نخست جهانی قرار دارد، کشور آلمان در مقام چهارم، هلند در جایگاه پنجم، فرانسه در جایگاه 8، کشو سوئد در جایگاه نهم، انگلستان در جایگاه دهم، نروژ در رتبه یازدهم، دانمارک در مقام دوازدهم، بلژیک در جایگاه نوزدهم، لوکزامبورگ هم در مکان بیستم قرار دارد (Weforum.org, n.d.).

مطابق با گزارش وزارت کشاورزی ایالات متحده، از 15 سال قبل کشور ایالات متحده تسلط کمتری بر اقتصاد جهان دارد و چندین بازار نوظهور در کنار بزرگترین اقتصادهای اروپائی در حال حرکت هستند. آخرین طرح‌واره‌های اقتصاد کلان که به نوعی پیش‌بینی درباره اقتصاد کلان تا سال 2030 است در نمودار زیر نشان داده شده است.

اقتصاد 20 کشور برتر جهان در سال 2030

نوار سبز رنگ میزان رشد را از 15 سال قبل تاکنون نشان می‌دهد. با توجه به نمودار واضح است که تولید ناخالص داخلی کشور چین نسبت به امروز تا دو برابر رشد خواهد داشت. کشور هندوستان که در مقام هشتم است تا آن زمان به جایگاه سومی خواهد رسید. دیگر اقتصادهای توسعه یافته مانند ژاپن زیاد خوش شانس نخواهند بود. همانطور که توسط اقتصاددان ارشد بروس کاسمن جی‌پی مورگان اظهار شده است «ژاپن یک مثال خوبی خواهد بود در مورد این که چگونه یک کشور با ساختار و وضعیت تحویل و ارائه موقعیت خود را تنزل می‌دهد» (Smialaek, n.d.).

Source: U.S. Department of Agriculture

بنابراین با توجه به مباحث فوق فوق روشن است که توسعه اقتصادی اساسا به این موضوع بستگی به دارد که منابع تا چه حدی تخصیص می‌یابند و تا چه میزان برای بهترین تولید که از طریق آن تقاضای کشور برآورده می‌شود بصورتی موثر مورد استفاده قرار می‌گیرد. کشورهایی که با بهترین اقتصاد در بالا ذکر شدند، امروزه منابع را بصورت کارآمدی مدیریت می‌کنند به طوری که یک رشد منطقی در کشور وجود دارد. چنانچه منابع بصورتی موثر اختصاص نیابند کشور با تغییرات شدیدی مواجه می‌شود.